

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 69/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners a. s., Prievozská 37, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Chabadová, s. r. o., Pri starej prachárni 13, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. Ľubice Pavelkovej Chabadovej, vedené pod sp. zn. Rvp 11087/2014, sp. zn. Rvp 11181/2014 a sp. zn. Rvp 11265/2014, ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Ro 97/2013, sp. zn. 2 Ro 132/2013, sp. zn. 2 Ro 128/2013, sp. zn. 2 Ro 243/2013, sp. zn. 2 Ro 286/2013, sp. zn. 3 Ro 264/2013, sp. zn. 9 Ro 206/2013, sp. zn. 9 Ro 115/2013, sp. zn. 1 Ro 88/2013, sp. zn. 8 Ro 193/2013, sp. zn. 8 Ro 233/2013, sp. zn. 8 Ro 242/2013, sp. zn. 8 Ro 101/2013, sp. zn. 8 Ro 97/2013, sp. zn. 8 Ro 230/2013, sp. zn. 9 Ro 158/2013, sp. zn. 8 Ro 115/2013, sp. zn. 8 Ro 133/2013, sp. zn. 8 Ro 88/2013, sp. zn. 8 Ro 91/2013, sp. zn. 9 Ro 156/2013, sp. zn. 9 Ro 82/2013, sp. zn. 9 Ro 108/2013, sp. zn. 9 Ro 143/2013 a sp. zn. 9 Ro 160/2013, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 11087/2014, sp. zn. Rvp 11181/2014 a sp. zn. Rvp 11265/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11087/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 3. septembra 2014, 4. septembra 2014 a 8. septembra 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners a. s., Prievozská 37, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou Chabadová, s. r. o., Pri starej prachárni 13, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. Ľubice Pavelkovej Chabadovej, ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Ro 97/2013, sp. zn. 2 Ro 132/2013, sp. zn. 2 Ro 128/2013, sp. zn. 2 Ro 243/2013, sp. zn. 2 Ro 286/2013, sp. zn. 3 Ro 264/2013, sp. zn. 9 Ro 206/2013, sp. zn. 9 Ro 115/2013, sp. zn. 1 Ro 88/2013, sp. zn. 8 Ro 193/2013, sp. zn. 8 Ro 233/2013, sp. zn. 8 Ro 242/2013, sp. zn. 8 Ro 101/2013, sp. zn. 8 Ro 97/2013, sp. zn. 8 Ro 230/2013, sp. zn. 9 Ro 158/2013, sp. zn. 8 Ro 115/2013, sp. zn. 8 Ro 133/2013, sp. zn. 8 Ro 88/2013, sp. zn. 8 Ro 91/2013, sp. zn. 9 Ro 156/2013, sp. zn. 9 Ro 82/2013, sp. zn. 9 Ro 108/2013, sp. zn. 9 Ro 143/2013 a sp. zn. 9 Ro 160/2013 (spolu ďalej aj „napadnuté konania okresného súdu“).

Sťažovateľka v sťažnostiach okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil Okresnému súdu Veľký Krtíš dňa 24. 7. 2006 žaloby na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh, pričom

v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona) uvedené podanie sťažovateľ urobil elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (t. j. zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Spolu so žalobami na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh sťažovateľ na Okresný súd Veľký Krtíš zároveň doručil „Sprievodný list k návrhu“, v ktorom informoval Okresný súd Veľký Krtíš o svojom podaní na DVD - nosičoch. Na uvedené podanie reagoval Okresný súd Veľký Krtíš listom, ktorým sťažovateľovi oznamuje, že mu vracia „DVD nosič obsahujúci elektronické dokumenty podpísané zaručeným elektronickým podpisom, keďže súdy Slovenskej republiky, teda aj Okresný súd vo Veľkom Krtíši nemá k dispozícii elektronickú podateľňu, a teda nie sú splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou, prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov“. Na tento list reagoval sťažovateľ listom, v ktorom uvádza, že „Sprievodný list k návrhu“ nie je samozrejme podaním podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Ako už zo samotného názvu (a aj obsahu) tohto listu nepochybne vyplýva, ide len o sprievodný list k návrhu, pričom návrhy na začatie konania (t. j. žaloby na vydanie platobných rozkazov) sú zaznamenané v elektronickej podobe na DVD nosiči. Sťažovateľ už v sprievodnom liste k návrhu zároveň uviedol (čo bolo a je samozrejme možné zistiť aj po otvorení súborov zaznamenaných na príslušnom DVD nosiči), že predmetné podanie urobené elektronickými prostriedkami (t. j. na DVD nosiči) je podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona a opatrené časovou pečiatkou podľa osobitného zákona. Sťažovateľ v ďalšom konštatoval, že podanie bolo urobené v súlade s ust. § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zároveň bolo riadne doručené (24. 7. 2006), preto v zmysle § 82 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uvedený deň považuje sťažovateľ za deň začatia konania, pretože toto je deň, kedy došiel Okresnému súdu Veľký Krtíš návrh na jeho začatie... Sťažovateľ informoval Okresný súd Veľký Krtíš, že považuje za nevyhnutné poukázať na zásadu hospodárnosti občianskeho súdneho konania a tú skutočnosť, že urobiť podanie elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona je možné od 01. 05. 2002 .. a nie je vinou sťažovateľa, že Okresný súd

Veľký Krtíš nemá vytvorené podmienky na prijímanie takých podaní. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že Občiansky súdny poriadok považuje všetky spôsoby podania za rovnocenné a zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by písomné podanie malo byť pred ostatnými spôsobmi uprednostňované, resp. zvýhodňované... Sťažovateľ teda dodržal zákonom ustanovený postup a urobil podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom, pričom splnil všetky naňho kladené požiadavky, ktoré súvisia so zaručeným elektronickým podpisom, a napriek tomu jeho podanie nebolo súdom prijaté... Sťažovateľ podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť, kde žiadal Ústavný súd Slovenskej republiky, aby svojím nálezom konštatoval porušenie ústavného práva sťažovateľa.»

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 148/08 z 24. júna 2008 (ďalej len „nález ústavného súdu z 24. júna 2008“) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neprijatím jej podania z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom. Okresnému súdu prikázal konať vo veci podania sťažovateľky z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd v relevantnej časti odôvodnenia nálezu z 24. júna 2008 uviedol: „Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo v záujme účinnej ochrany jej práv, aby sa v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. d) zákona o ústavnom súde obnovil stav pred porušením označených práv sťažovateľky. Preto ústavný súd vydal okresnému súdu príkaz, aby vo veci jej podania z 24. júla 2006 opätovne konal podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (bod 2 výroku nálezu).

V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú

zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Na tomto zásadnom závere nemôže nič zmeniť prípadná okolnosť, že z technických príčin okresný súd nebude môcť podanie sťažovateľky zaevidovať späťne ku dňu jeho doručenia. I tak bude povinnosťou okresného súdu vychádzať z toho, že podanie bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia.“

Sťažovateľka ďalej uvádza:

«Sťažovateľ Okresnému súdu Veľký Krtíš doručil opätovne podania, o ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol vyššie citovaným Nálezom. (Podania boli zaregistrované pod sp. zn. 2 Ro 97/2013, sp. zn. 2 Ro 132/2013, sp. zn. 2 Ro 128/2013, sp. zn. 2 Ro 243/2013, sp. zn. 2 Ro 286/2013, sp. zn. 3 Ro 264/2013, sp. zn. 9 Ro 206/2013, sp. zn. 9 Ro 115/2013, sp. zn. 1 Ro 88/2013-7, sp. zn. 8 Ro 193/2013, sp. zn. 8 Ro 233/2013, sp. zn. 8 Ro 242/2013, sp. zn. 8 Ro 101/2013-7, sp. zn. 8 Ro 97/2013, sp. zn. 8 Ro 230/2013, sp. zn. 9 Ro 158/2013, sp. zn. 8 Ro 115/2013, sp. zn. 8 Ro 133/2013, sp. zn. 8 Ro 88/2013, sp. zn. 8 Ro 91/2013, sp. zn. 9 Ro 156/2013, sp. zn. 9 Ro 82/2013-6, sp. zn. 9 Ro 108/2013-7, sp. zn. 9 Ro 143/2013, sp. zn. 9 Ro 160/2013-6. V súlade s vysloveným názorom tohto súdu mal a má sťažovateľ za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania, t. j. s účinnosťou ku dňu 24. 7. 2006... Okresný súd Veľký Krtíš sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že ide o „znovudoručenie“ návrhov na vydanie platobných rozkazov podaných na tento súd dňa... 24.7. 2006... Preto vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a zároveň sťažovateľa poučil, že v prípade jeho nezaplatenia konanie zastaví. Konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Sťažovateľ sa vo veci odvolal...

V obdobných, resp. skutkovo totožných konaniach sa rozhodovalo aj na Európskom: súde pre ľudské práva v Štrasburgu. Tento súd dňa 16.6.2009 o sťažnosti žalobcu č. 54252/07s (táto konkrétne sa týkala Okresného súdu Veľký Krtíš 3274/08, 3377/08, 3505/08, 3526/08, 3741/08, 3786/08, 3807/0807, 3824/08, 15055/08, 29548/08, 29551/08, 29552/08, 29555/08, 29557/08 jednomyselne rozhodol Rozsudkom okrem iného o tom, že prišlo k porušeniu Článku 6 ods. 1 Dohovoru. Inými slovami, Európsky súd pre ľudské práva jednomyselne rozhodol, že Okresný súd porušil žalobcovi právo na spravodlivé súdne konanie.

Žalobca Okresnému súdu Veľký Krtíš doručil opätovne podania, o ktorých Európsky súd pre ľudské práva rozhodol Rozsudkom tak, že Okresný súd Veľký Krtíš porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie. V súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu v totožných veciach mal a má žalobca za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania, t.j. s účinnosťou ku dňu 31.3.2006. Je preto potrebné vychádzať zo záveru, že návrh na vydanie platobného rozkazu v tejto konkrétnej veci, voči, ktorej smeruje toto odvolanie a v ktorej Okresný súd Veľký Krtíš zatavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, na ktorého zaplatenie vyzval žalobcu až v roku 2013, bol podaný dňa 31.3.2006. Zároveň podotýkam, že o tejto skutočnosti je Okresný súd Veľký Krtíš dostatočne informovaný, nakoľko predmetný Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva sa týkal porušenia práv, ktorých sa dopustil tento súd. Považujem preto za neprípustné, aby sa od žalobcu požadovalo preukazovanie tejto skutočnosti, t.j. existencie Rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva, keď tento Rozsudok je Okresnému súdu Veľký Krtíš známy...

Okresný súd Veľký Krtíš sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že ide o „znovudoručenie“ návrhov na vydanie platobných rozkazov podaných na tento súd dňa 31.3.2006 a 24.7.2006.

Sťažovateľ sa vo veci odvolal. Trvá na tom, že je nevyhnutné v prejednávanej veci splniť podmienku, že žalobe na vydanie platobného rozkazu sa pripíšu účinky podania k pôvodnému dátumu podania, t.j. ku dňu 31.3.2006 a 24.7.2006. Je tomu tak nie len z dôvodu, že súdny poplatok nemožno v súčasnosti už vyrobiť, ale najmä z dôvodu premlčania uplatnenej pohľadávky. Sťažovateľovi nemôže skutočnosť, že Okresný súd Veľký Krtíš porušil jeho ústavné práva, spôsobiť premlčanie peňažnej pohľadávky.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesenie o zastavení konania potvrdil. Vo svojej podstate nenamietal záver Ústavného súdu Slovenskej republiky, že žalobám z roku 2006 podaných na DVD nosiči je potrebné pripísať účinky podania ku dňu 31.3.2006 a 24.7.2006. Namietal, že sťažovateľ neunesol akési dôkazné bremeno, keď bol podľa odvolacieho súdu povinný preukázať (bez uvedenia zákonného ustanovenia, podľa ktorého má mať túto údajnú povinnosť), že ide skutočne o žaloby podávané pôvodne v roku 2006 a nie len o totožné žaloby, doručené v roku 2013 prvý krát.»

Ústavný súd z príloh sťažností zistil, že sťažovateľka sa domáhala ochrany svojich práv i podaním dovolaní proti uzneseniam krajského súdu, ktoré však dovolací súd odmietol.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd o jej sťažnostiach nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti Lawyer Partners a. s... domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš porušené bolo.

2. Okresnému súdu Veľký Krtíš prikazuje, aby na základe týchto podaní pokračoval v konaniach (príloha menný zoznam konaní tejto sťažnosti).“

Sťažovateľka sa domáha tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spojeniu vecí na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11087/2014, sp. zn. Rvp 11181/2014 a sp. zn. Rvp 11265/2014, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti postupu ktorého tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka sa sťažnosťami domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti namietanému postupu v napadnutých konaniach okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) (krajský súd to vo všetkých napadnutých konaniach aj urobil, pozn.). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažností bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2015